

1. Bevezetés

Írásomban – az Európai Unió magánbiztonság térnyerését vizsgáló tanulmánykötet megállapításaiból kiindulva – a magán- és közbiztonság határterületeit, illetőleg azok lehetséges metszéspontjait vizsgálom. A rendészettudomány neves gondolkodóinak megállapításait szintetizálva, az elmosódó határvonalakat bemutató hazai magán- és közbiztonsági vetületű példákat elemezve következtetéseket vonok le, és a megújulásra váró rendészeti alapstruktúrák további kutatására serkentem azokat, akik nyitottak az alakulóban lévő rendészettudomány fejlesztésére.

2. A biztonság igénye

A „Jó Állam” megteremtése, a Magyarország Alaptörvényéből és a közjó fogalmából levezethető értékek megvalósulása. A Magyar Zoltán közigazgatás-fejlesztési program szerint *„az állam attól tekinthető jónak, hogy az egyének, közösségek és vállalkozások igényeit a közjó érdekében és keretei között, a legmegfelelőbb módon szolgálja”*.¹ A fogalom részét képezi a cselekvőképes állam erőszakmonopóliummal történő kizárólagos rendelkezése, hogy az állami monopóliumba rendezett eszközökkel úgy képes élni, amelyek a társadalom szükségleteit kiszolgálják. Finszter Géza szerint a további kulcsfontosságú elemek a polgár tisztelete, az emberi méltóság sérthetlensége, a zavaró tényezők kiküszöbölése, a veszélyektől, fenyegetésektől mentes állapot biztosítása, a biztonságos környezet megteremtése, ugyanis „méltó nemzet” csak szabad emberek lelki közössége lehet.²

Az állam működésének Alaptörvényben³ deklarált alappillére a biztonsághoz való jog érvényesülése, intézményi garanciáinak megteremtése pedig az államra vonatkozó objektív kötelezettség. Mindennek tehát alapvető funkciója az értékek és a jogos érdekek védelme, az érdekek érvényre juttatásának támogatása.⁴ Finszter szerint a modern államban, a rendszet az a közigazgatási tevékenység, melynek

¹ KAISER Tamás – KIS Norbert: Bevezető – A Jó Állam Kutatóműhely. In: KAISER Tamás – KIS Norbert (Szerk.): A jó állam mérhetősége; Nemzeti Közzolgálati Egyetem, Bp. 2014. pp. 7–11.

² FINSZTER Géza: Rendőrségi évfordulók. In: GAÁL Gyula – HAUZINGER Zoltán (Szerk.): Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XXII. A hadtudománytól a rendészettudományig – Társadalmi kihívások a nemzeti összetartozás évében. Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport, Pécs, 2020. pp. 5–24.

³ Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) IV. cikk (1) bek.

⁴ KOVÁCS István: Magyarország határain átnyúló szervezett bűnözés és prostitúciós bűncselekmények a schengeni térségben, különös tekintettel a SOCTA és EUROSTAT értékelésére. Határrendészeti Tanulmányok, 2017/4. pp. 82–161.

társadalmi rendeltetése a jogellenes emberi magatartásokból keletkező veszélyek elhárítása,⁵ a biztonság megteremtése.

A Rendészettudományi Szaklexikon⁶ meghatározásában a biztonság komplex fogalom, amely az állam és társadalom érdekeinek, értékeinek, az ország területének és lakosságának külső és belső veszélyektől, fenyegetésektől mentes állapotát fejezi ki. Része ennek a kellő védelem, amely a fenyegetettség, a kockázat és a veszély elhárítása szempontjából indokolt, és amelyet a segítségre szoruló személyek a készenléti szervek közreműködése nélkül önállóan nem képesek megoldani.⁷ A biztonság tehát a fenyegetettségtől mentes állapot, ezáltal a rend és a biztonság az állampolgár, a közösség és a társadalom elemi szükséglete,⁸ mert egyrészt jelenti egy adott cselekvéssor kiszámíthatóságát, előreláthatóságát, a magatartások meghatározott sorrendiségét, másrészt kifejezi e cselekvések külső veszélyektől való háborítatlanságát, valamint ennek tudati tükröződését. A biztonság állapota továbbá feltételezi a rendfenntartás működőképes szervezeti rendszerét,⁹ hogy az egyént és a közösséget veszélyeztető fenyegetések, illetve konkrét veszélyhelyzetek megelőzésében, megszakításában, elhárításában olyan társadalmi és közhatalmi szervezetek vesznek részt, amelyeknek képesnek kell lenniük a gyors veszélyelhárításra, illetve a hatékony segítségnyújtásra.¹⁰

3. A rendészet, mint kooperációs termék

A fenyegetésektől mentes állapot biztosítása érdekében a rendészet úgy lépett színre, mint a modern közigazgatás első formája, minthogy a közrend és a közbiztonság bizonyult annak a modernitásban elsőként jelentkező társadalmi szükségletnek, amelynek a kielégítése az állam kötelessége.¹¹ A szükséglet, amely a köztulajdon és a magántulajdon differenciálódása és történeti különválása eredményeként teremtette meg a magánbiztonsági tevékenység igényét és létjogosultságát is.¹²

A rendészet a közigazgatás része,¹³ küldetése az állam belső rendjének, valamint a közrendnek és a közbiztonságnak a fenntartása, a társadalom tagjainak és alapvető értékeinek az oltalmazása az ezeket sértő, illetve veszélyeztető jogsértő cselekmények megelőzése, elhárítása, megszakítása révén, végső eszközként akár

⁵ FINSZTER Géza: A rendészet elmélete és rendészeti eszközrendszer. NKE, Bp., 2013. p. 16.

⁶ BODA József et al. (szerk.): Rendészettudományi Szaklexikon. Dialóg Campus, Bp., 2019.

⁷ BODA J. et al. (2019.) i. m. biztonság címszó p. 66.

⁸ CHRISTIÁN László (szerk.): A magánbiztonság elméleti alapjai. NKE RTK, Bp., 2014. p. 15.

⁹ CONCHA Győző: Az államhatalmak megoszlásának elvei. VIII. kötet 2. füzet. Franklin Társulat Könyvnyomdája, Bp., 1892. p. 25.

¹⁰ CHRISTIÁN László: A magánbiztonság megközelítésének egyes aspektusai. Pro Publico Bono, 2014/4. pp. 21–30.

¹¹ FINSZTER Géza: A változó rendészet és a rendészettudomány. In: GAÁL Gyula – HAUTZINGER Zoltán (Szerk.): Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIV. Tanulmányok „A változó rendészet aktuális kihívásai” című tudományos konferenciáról. Pécs, 2013. pp. 5–12.

¹² FINSZTER Géza: Rendészettan. Dialóg Campus, Bp., 2019. p. 63.

¹³ BALLA Zoltán: A rendészet alapjai és egyes ágazatai. Dialóg Campus, Bp., 2017. p. 26.

legitim erőszak alkalmazásával. Az előbbi küldetés teljesítése rendkívül komplex, szerteágazó tevékenység, ami nem várható el kizárólag egy erre hivatott állami szervezettől, a rendőrségtől. A rendészet küldetésének teljesítése, a biztonság megteremtése csak társadalmi kooperáció és kollektív erőfeszítés eredményeként teljesíthető, amiben a rendvédelmi szervek, és a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek mellett fontos szerepet kapnak az önkormányzatok, a magánbiztonsági vállalkozások, a társadalmi önkéntes bűnmegelőzési egyesületek a polgárőrségek is. Ezt nevezhetjük komplementer rendészeti rendszernek, melyben az állami szervek tevékenységét piaci és civil szerveződések egészítik ki, támogatják, segítik.¹⁴

Modern európai felfogás szerint a közbiztonság olyan kollektív társadalmi termék, amely az egyének és közösségeik tevékenységéből, az állami szervek hatósági intézkedéseiből, a polgárok önvédelmi képességei és a vállalkozói piac nyújtotta szolgáltatások együtteséből alakul ki.¹⁵ Ezáltal, a fenyegetések hatásos elhárításához kollektív munkára van szükség, tehát a közbiztonság kooperációs termék.¹⁶

4. Elmosódó határvonalak

Alaptörvényünk 46. cikkében foglaltak alapján a rendőrség alapvető feladata a bűncselekmények megakadályozása, felderítése, a közbiztonság, a közrend és az államhatár rendjének védelme. Hazánkban sarkalatos törvények határozzák meg a rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok működését, a rendészeti szervek közbiztonsággal kapcsolatos feladatait.

Az állam, közbiztonsággal kapcsolatos jogosítványai érvényesítése érdekében, kiindulva abból, hogy a közrend a nemzet felemelkedését szolgáló alapérték, kinyilvánította azt, hogy a közrend és a közbiztonság fenntartásához elengedhetetlen a rendészeti feladatokat ellátó személyekkel (testületekkel) való, törvényben szabályozott együttműködés.¹⁷ A jogalkotó ezen szabályozás keretében rendelkezik a fegyveres biztonsági őrök, személy- és vagyonőrök, a természetvédelmi őrök, az erdészeti hatóság rendészeti feladatokat ellátó tagjai, a hegyőrök, a hivatásos vadászok, a rendészeti feladatokat ellátó erdészeti szakszemélyzet, az állami és a hivatásos halőrök, a közterület-felügyelők, az önkormányzati természetvédelmi őrök, illetőleg a mezőőrök tevékenységéről. Az említett tevékenységek feltételrendszerének, kereteinek állami kidolgozása az alkotmányos tulajdonvédelem kiteljesítését szolgálja. A jogalkotó annak törvényes kereteit teremti meg, ami a magán- és köztulajdon védelmét szolgálja a személy- és vagyonvédelem eszközeinek igénybevételével.

¹⁴ CHRISTIÁN László: „Rendészeti szervek” szócikk. In: JAKAB András – FEKETE Balázs (Szerk.): Internetes Jogtudományi Enciklopédia. 2018. [63]
<http://ijoten.hu/szocikk/rendeszeti-szervek> (Letöltés ideje: 2020. 11. 01.)

¹⁵ 115/2003. (X.28.) OGY határozat a társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiájáról.

¹⁶ FINSZTER Géza: Közbiztonság és jogállam. Jog, állam, politika, 2009/3. pp. 167–191.

¹⁷ 2012. évi CXX. törvény az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról.

Az Európai Unió néhány évvel ezelőtt a tagállamok magánbiztonsági piacát vizsgálva tanulmánykötetet adott ki (ún. Fehér Könyv), amelyben a magánbiztonság térnyerésének lehetséges okai közt a köz-, és a magánterületek közötti határok elmosódását, a rendőrség túlterheltségét és különböző fiskális okokat jelölt meg. A tanulmány arra a következtetésre jutott, hogy a közbiztonság fenntartásának teljes körű állami monopóliumban tartásához nem biztosíthatók az anyagi források.¹⁸ Ennek alapján természetesen könnyű lenne egyből azt mondani, hogy a rendészeti feladatok ellátásának jelentős része a magánbiztonsági szolgáltatók, vállalkozások irányába helyeződik át. Az összkép azonban ennél jóval összetettebb, amelyben a már említett kollektív munka, így a közbiztonság, mint kooperációs termék létrehozásának magán és közbiztonsági határvonalai is elmosódní látszanak. Különösen így van ez azon rendészeti területek vonatkozásában, amelyek esetében az állami kontroll akkor sem sérül látványosan, ha piaci szereplők kapcsolódnak be a közjó megeremtésébe. Erre jó példa a személyvédelem, amely kapcsán az állam saját kizárólagosságának fenntartása mellett (különösen fontos személyek védelme) elismeri az egyéni biztonság iránti igényt (vagy ennek szükségességét) és lehetővé teszi a szolgáltatás nyújtását piaci alapon is.¹⁹

A határok látszólagos elmosódását, és a jelenség összetettségét példázza, hogy számos olyan rendészeti funkció létezik, melyeket az állami rendészet magának tart fenn, ugyanakkor már ezek esetében is megfigyelhető némi magánosítás részben, de nem kizárólag, az állami vagyon őrzésének magán gazdasági társaságoknak történő kiszervezése (outsourcing). Ide sorolható továbbá az igen érdekes kérdéskör, a magánnyomozói tevékenység relatív törvényi – nehezen értelmezhető és sok kérdést nyitva hagyó szabályozása,²⁰ illetőleg szabályozatlansága, melynek egyik alapkérdése az anyagi ellenszolgáltatás keretében végzett információszerző tevékenység jogszerűségébe és objektivitásába vetett jogalkotói bizalom kérdése, az igazság esetleges elfedésének anyagilag motivált érdeke; feltéve a kérdést, ami törvényes az eredményes-e, illetőleg ami eredményes, az törvényes-e.

Markánsan állami rendészeti privilégium a rendőrség csapaterős szolgálati tevékenysége is, amelynek számos tömegkezelési részfeladata szintén magánbiztonsági vonatkozásokat mutat. A magánbiztonsági szolgáltatók, vállalkozások rendezvénybiztosítási tevékenységi körének folyamatos bővülésével a személy és vagyonőrök ma már nem csak a rendezvény – sok esetben magántulajdonban lévő – helyszínére történő be- és kilépés jogszerűségét, az ott-tartózkodás szabályainak betartását ellenőrizhetik, hanem tevékeny részesévé váltak a rendezvénybiztosítás megannyi fázisának is. Így például részt vesznek a sportrendezvények kockázati besorolásának folyamatában, a szurkolói csoportok kísérésében, utaztatásában, sportrendezvényeket követően a szurkolók visszatartásában, nagy tömegeket vonzó zenei fesztiválok lebonyolításában stb.

¹⁸ FINSZTER G. (2009a.) i. m. pp. 66-83.

¹⁹ NAGY Tamás – LUKÁCS Zsolt: A személyvédelem rendészeti jellemzői és magánbiztonsági szerepe. In: CHRISTIÁN László et al. (Szerk.): Biztonsági vezetői kézikönyv. Ludovika Egyetemi Kiadó, Bp., 2019. pp. 168–169.

²⁰ MÉSZÁROS Bence: A magánnyomozói tevékenység szabályozásának aktuális kérdései. In: GAÁL Gyula -HAUTZINGER Zoltán (Szerk.): Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XI. Tanulmányok a „Quo vadis rendvédelem? Szabadságjogok, társadalmi kötelezettségek és a biztonság” című tudományos konferenciáról. Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport, Pécs, 2010. pp. 285–294.

További magán- és közbiztonsági metszéspontnak tekinthető a kiemelt kockázatú sportrendezvényekhez kapcsolódó, a rendőrség jogszabályban meghatározott igénybevételére vonatkozó – kötelező érvényű rendőri rezsióradíjat is magába foglaló – szerződéskötési kötelezettség.

A magán- és közbiztonság megteremtésében érintett, rendészeti feladatot ellátó szereplők vonatkozásában gyakorolt állami jogkörök is rendkívül érdekes összetett képet nyújtanak. A rendőrség a személy- és vagyonvédelmi tevékenységet ellátó vállalkozások számára a tevékenység folytatásához szükséges engedélyt, míg a természetes személyek részére a tevékenység gyakorlásához elengedhetetlen hatósági igazolványt adja ki, arról közhiteles hatósági nyilvántartást vezet, továbbá ellátja a tevékenységgel kapcsolatos fegyverengedélyügyi és egyéb igazgatásrendészeti feladatokat is.²¹ A rendőrhatalom engedélyhez kötött tevékenység folytatását folyamatosan, az adminisztratív és a helyszíni ellenőrzés eszközeivel felügyeli, illetőleg tevékenyen vesz részt a személy és vagyonőrök oktatásában és vizsgáztatásában is.²² Abban a szakmai tevékenységben, melynek lényeges eleme, hogy a szolgáltatást a magánszféra, a biztonsági vállalkozás adja és annak tartalmát a magánjog által szabályozott tág keretek között megkötött szerződés tölti ki, aminek jellemzője a forma szabadsága és az egyenrangú felek mellérendeltsége. A magánbiztonság által rendelkezésre álló védekező eszközök forrása a tulajdonost is megillető birtokvédelem eszköztára, a megbízó meghosszabbított kezéként aposztrofálható személy és vagyonvédelmi tevékenység, melynek hatékonysága jelentősen fokozható a megfelelő színvonalú technikai háttérrel, illetőleg a munkavállalók speciális irányú szakmai felkészültségével.

Az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységének vizsgálatakor, különös tekintettel, ha feladataik ellátása során érintett, annak tárgyát képező magán- vagy köztulajdon (például: erdő, mező, tó, hal és vadállomány, természetvédelmi terület stb.) elemeire, a feladatellátás tényleges helyszínére gondolunk, akkor a magán- és köztulajdon védelme közötti éles elhatárolás lehetősége ismét kérdésessé válhat. A tevékenység szakmai felügyeletét ellátó rendőrség hatósági jogköre pedig egyre bővül, és a folyamatokra egyre erősebb befolyást biztosító feladattal, illetve döntési kompetenciával egészül ki. Ezek közül kiemelkednek az oktatási és vizsgáztatási feladatok, az együttműködési megállapodások megkötése, vagy az intézkedésekkel szemben benyújtott panaszok, a kényszerítő eszköz alkalmazásának rendőrhatalom vizsgálata is.

A fegyveres biztonsági őrség (továbbiakban: FBO) szervezeti tevékenységének elemzését megelőzően szükséges megemlítenem, hogy az Európai Unió által a kritikus infrastruktúrák azonosításáról és kijelöléséről, valamint ezek védelmi fejlesztéseinek szükségességéről szóló irányelv alapján került be a hazai jogrendbe a létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról és kijelöléséről és védelméről szóló törvény.²³ A kritikus infrastruktúra-védelem ötlete az Amerikai Egyesült Államokból indult az 1990-es években, ahol már tudományos

²¹ 2005. évi CXXXIII. törvény a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól.

²² 68/2012. (XII. 14.) BM rendelet a rendészeti feladatokat ellátó személyek, a segédfelügyelők, valamint a személy- és vagyonőrök képzéséről és vizsgáztatásáról.

²³ 2012. évi CLXVI. törvény a létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről.

problémaként foglalkoztak a kérdéssel. A 2001. szeptember 11-i terrortámadás nem csak sokkolta a világot, de paradigmaváltást okozott a biztonság területén és számos kutatásnak adott lendületet, így a kritikus infrastruktúra-védelem ügyének is. Az Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO) Felsőszintű Polgári Veszélyhelyzeti Tervezési Bizottsága²⁴ 2002 novemberében meghatározta a Szövetség szempontjából fontos aspektusok alapján a kritikus infrastruktúra definícióját.²⁵ Az SCEPC égisze alatt nyolc tervező munkacsoport és bizottság²⁶ működik, amelyek feladata, hogy tanulmányozzák és értelmezzék az egyes szövetséges államok kritikus infrastruktúra-védelmet szolgáló intézkedéseit.²⁷ Az Európai Unió 2008 végén hozott döntést az európai kritikus infrastruktúrák azonosításáról és kijelöléséről, illetve határozta el, hogy javít ezek védelmén.²⁸

Magyarországon törvény felhatalmazása alapján jelölik ki a létfontosságú rendszerek és létesítmények körét, illetőleg a személy- és vagyonörökhöz képest lényegesen hatásosabb intézkedési jogkörrel ruházzák fel az ezek védelmében részt vevő FBŐ-szervet. Hazánkban a rendőrség ellenőrzi az FBŐ-szervet létrehozó határozatban előírtak – adott esetben felügyeleti bírsággal is szankcionálható – betartását, továbbá a kötelezett, vagy az FBŐ-t működtető szervezet költségére kiadja, visszavonja, ideiglenesen bevonja és nyilvántartja a fegyveres biztonsági őrs hatósági szolgálati igazolványát. Határozattal jóváhagyja az FBŐ őrségutasítását és őrsutasítását, hatósági ellenőrzés keretében ellenőrzi az FBŐ szolgálatellátását, kezdeményezi az őrszolgálat ideiglenes korlátozását vagy megerősítését, ellenőrzi az FBŐ-őr alkalmassága elbírálásához szükséges adatokat, valamint részt vesz az állomány elméleti és gyakorlati képzésében, vizsgáztatásában.

5. Fegyveres biztonsági őrségek a magánbiztonság és a közbiztonság határán

Az első világháborút megelőző időszak magyar kormányzata jó érzékkel ismerete fel, hogy – a közrend, a közbiztonság fenntartása érdekében – ki kell egészítenie a rendőrség létszámát, illetőleg ideiglenes rendőri szervezeteket kell létrehoznia. Szükség volt olyan fegyveres testületre, mely nem képezte a központi hatalom részét, mégis állami kontroll alatt tevékenykedett, így 1914. szeptember 14-én a belügyminiszter rendeletet adott ki polgári őrségek megszervezéséről. Az ország egész területén egységes szervezeti és eljárási szabályzat alapján, a polgári őrség – hatósági jogkör nélküli – feladata a polgárok és vagyonuk megóvása, ezáltal közvetve az állam, rendőrhatalóság utasításai szerinti védelme volt. Intézkedéseiknek meg kellett felelniük a törvénynek, a szabályzatnak és a kapott utasításoknak is, karhatalmi intézkedést pedig csak sürgős esetben, a rendőrhatalóság intézkedéséig

²⁴ Senior Civil Emergency Planning Committee – SCEPC.

²⁵ Azokat a létesítményeket, szolgáltatásokat és információs rendszereket jelenti, amelyek olyan létfontosságúak a nemzetek számára, hogy működésképtelenné válásuknak vagy megsemmisülésüknek gyengítő hatása lenne a nemzet biztonságára, a nemzetgazdaságra, a közegészségre, közbiztonságra és a kormány hatékony működésére.

²⁶ Planning Boards and Committees – PB&Cs.

²⁷ BOGNÁR Balázs: A létfontosságú rendszerek és létesítmények védelme. Védelem Katasztrófavédelmi Szemle, 2012/4. pp. 13–18.

²⁸ vö. A Tanács 2008/114/EK irányelve (2008. december 8.) az európai kritikus infrastruktúrák azonosításáról és kijelöléséről, valamint védelmük javítása szükségességének értékeléséről.

tehettek meg.²⁹ Öry Károly sorait olvasva állapítható meg a már megszűnt polgári őrsegek – rendőrséget kiegészítő, hatósági jogkör nélküli rendészeti – tevékenységének, a jelenlegi FBŐ törvényi rendeltetésével kapcsolatos rokon vonások megdöbbentő hasonlatossága.

A hasonlatosságok és különbségek áthatják mindennapjainkat is, ezáltal elengedhetetlennek érzem a személy- és vagyonvédelmi törvény hatálya alá tartozó, fegyverrel szolgálatot ellátó személy- és vagyonőrök és az FBŐ-törvény³⁰ által szabályozott feladatellátású FBŐ-állomány tevékenysége közötti azonosságok és különbségek elhatárolását. A fegyverrel szolgálatot ellátó személy- és vagyonőrök lehetnek például pénzkísérők, vagy bankok biztonságára felügyelő szakemberek, míg az FBŐ állománya az állam működése, illetőleg a lakosság ellátása szempontjából kiemelkedően fontos tevékenységek, létesítmények, szállítmányok, a létfontosságú, vagy kritikus infrastruktúra³¹ védelemére kijelölt szervezetként látja el szolgálati feladatait, abban az esetben, ha a rendvédelmi szervek vagy a honvédség erre nem kötelezett, de mégis fokozottan védett létesítményről van szó.³² Az FBŐ és a fegyverrel szolgálatot ellátó vagyonőr közötti lényeges azonosságot és különbségeket az alábbi táblázatban hasonlítom össze.

	fegyveres biztonsági őr	fegyverrel szolgálatot ellátó személy és vagyonőr
jogszabályi alapok	1997. évi CLIX. törvény	2005. évi CXXXIII. törvény
feltételek	büntetlen előélet, nagykorú, magyar állampolgárság, szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy	
létrehozás	kötelező jelleggel (közérdek)	saját belátás szerint (magánérdek)
jogállás	szolgálatban közfeladatot ellátó személy	hatósági jogkört nem gyakorol
szolgálat ellátáshoz szükséges eszközök	bílcis, szolgálati kutya, vegyi eszköz, elektromos sokkoló eszköz, rendőrbot, lőfegyver (kényszerítő eszköz)	vegyi eszköz, szolgálati kutya, gumibot, lőfegyver (támadáselhárító eszköz)
jogosultság	felszólíthat, igazoltathat, elfoghat, előállíthat, visszatartathat, ruházatot átvizsgálhat, ellenszegülés esetén kényszerítő eszközt, támadás elhárítására lőfegyvert alkalmazhat (szolgálati feladatainak ellátása érdekében)	felszólíthat, megkérdezhet, felhívhat, megtilthat, megakadályozhat, eltávolíthat, ellenőrizhet, arányos mérvű testi kényszert, végszükség esetén, jogos védelmi helyzetben lőfegyvert, gumibotot, vegyi eszközt, örkutyát alkalmazhat (végszükség, jogos védelmi helyzetben)

1. táblázat: Az FBŐ és a fegyverrel szolgálatot ellátó vagyonőr közötti lényeges azonosságok és különbségek.
(saját szerkesztés)

²⁹ ÖRY Károly: A rendvédelmi szervek az első világháború, az őszi forradalom és a proletárdiktatúra időszakában. Rendvédelem-történeti füzetek, 1993/5. pp. 42–54.

³⁰ 1997. évi CLIX. törvény, a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról.

³¹ BOGNÁR i. m.

³² 1997. évi CLIX. törvény, a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról.

Hazánkban jelenleg, közel hétezer fős összlétszámú – melyből csak az Országos Rendőr-főkapitányság FBŐ őrsei állománya, 226 objektumban 1953 fő³³ teljesít szolgálatot – FBŐ és jogelőd szervezetei (iparőrség, üzemőrség, polgári fegyveres őrség) közel hetvenéves múltra tekinthetnek vissza. Ez az egyetlen olyan sajátos fegyveres szervezet Magyarországon, amely sem a honvédséghez, sem a rendvédelmi szervezetekhez nem tartozik, jellege polgári, mégis szigorú, ellenőrzött szabályok között végzi tevékenységét. Az elmúlt évtizedekben sok változáson ment keresztül, ennek ellenére létezik, stabilan működik és minden bizonnyal még hosszú távú szükség van a tevékenységére. Politikai rendszereken átívelő funkciója, vagyis az, amiért létrehozták, lényegesen máig nem változott.³⁴

Az FBŐ tevékenységét többnyire a magánbiztonság keretein belül értékeli, amely véleményem szerint közel sem dönthető el ilyen egyértelműen. Elsősorban arra gondolok, hogy a köz- vagy magántulajdonban lévő kritikus infrastruktúra elemek üzemeltetése, működtetése során jogszabályi kötelezettségként jelenik meg az FBŐ-szerv létrehozása, továbbá arra, hogy a kötelezett által finanszírozott, részleteiben meghatározott a szervezet működtetése. Már ez esetben is felmerül a magán- és a köztulajdon védelme, így a magán- és a közbiztonság közötti határvonal elmosódásának kérdése,³⁵ amely helyzet megítélése tovább bonyolódik a Rendőrség, a Magyar Honvédség, az Információs Hivatal, a büntetés-végrehajtási szervezet vagy a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok szervezetében létrehozott FBŐ-k vizsgálatával. Ugyanakkor FBŐ-őrökkel találkozhatunk fontosabb atomlétesítményeinkben – a Paksi Atomerőmű vagy a Központi Fizikai Kutatóintézet, ahol egy kísérleti atomreaktor működik –, valamint a kis- és közepes radioaktív hulladék tárolóinknál. Illetőleg olyan kiemelt energetikai (például: Mátrai Erőmű vagy a százhalombattai MOL Dunai kőolaj-finomító) létesítményeinknél, amelyek egyértelműen részei az ország létfontosságú infrastruktúráinak.

Amennyiben a rendőrségi objektumok őrzését ellátó – a rendőrség szervezetén belül létrehozott – FBŐ-szervezetek tagjainak tevékenységét vizsgáljuk, azt az őrzendő objektumokkal szükséges kezdeni, ahol megjelenik a már korábban említett őrzési feladatok kiszervezése. Gúth József nyugállományú ezredes, az Országos Rendőr-főkapitányság FBŐ őrseparancsnoka szerint joggal merül fel a kérdés: a rendőrségi objektumokat miért nem a rendőrök őrzik? Álláspontja szerint a kilencvenes évek meglehetősen zaklatott bűnügyi helyzete indokolta, hogy a hivatásos rendőrök ne effélével foglalkozzanak, hanem legyenek inkább jelen az utcákon, köztereken, javítva ezzel az emberek biztonságérzetét. Így született döntés arról, hogy az FBŐ vette át az objektumőrzés feladatait, azzal a jogosultsági körrel, hogy az objektum rendjének és biztonságának fenntartása érdekében adott helyzetben alkalmazhatnak testi kényszert, kényszerítő eszközöket, könnygázt, bilincset, végső esetben, ha az objektum ellen fegyveres támadást intéznek, még löfegyvert is. Ugyanakkor jelen vannak a rendőrség őrzött szállásain, Röszkén és Tompán a tranzitónákban, és ellátják a menekültügyi őrzött befogadó

³³ Kiemelten fontos őrizet. <http://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/zsar-magazin/kiemelten-fontos-orizet#3expanded> (Letöltés ideje: 2020. 11. 27.)

³⁴ Az FBŐ múltja. <https://mfbosze.hu/az-fbo-multja/> (Letöltés ideje: 2020. 11. 01.)

³⁵ BOTZ László: Hazánk biztonsági rendszerének és elemeinek helyzete és felkészültsége a várható fenyegetések elhárítása. Felderítő Szemle, 2007/1. pp. 15–34.

központokban várakozó menedékkérők őrzését, továbbá rendőrökkel közös járőrszolgálatot látnak el a határőrizeti célú ideiglenes biztonsági határzár mentén.³⁶

Az FBŐ által őrzött rendőrségi objektumok pedig többségében állami vagy önkormányzati tulajdonban és a rendőri szerv kezelésében, üzemeltetésében vannak. Joggal adódik tehát a kérdés, hogy a rendőri szerv munkavállalója egy rendőrség által üzemeltetett objektum védelme során magán-, vagy közbiztonsági tevékenységet lát-e el. Álláspontom szerint, amennyiben a rendőrség Alaptörvényben meghatározott feladatát tekintem, akkor valamennyi dolgozójának – munkakörtől független – tevékenysége a közbiztonság keretén belül értékelhető, míg az őrzendő objektum vonatkozásában, annak tulajdoni jellegében és kezelésében gondolkodva, az objektumőri szolgálatellátás már egyértelműen a magánbiztonság keretein belül értelmezhető.

Ugyanez a sokszínű kettősség figyelhető meg a magántulajdonban lévő Budapest Airport Zrt.³⁷ által üzemeltetett és a kritikus infrastruktúra körébe tartozó Liszt Ferenc Repülőtér védelmében meghatározó szerepet betöltő, jelentős erőt képviselő FBŐ-őrség vizsgálatával. A repülőtér üzemeltetője, a szervezetében létrehozott FBŐ-szerv feladatkörébe utalta a létesítmény belső rendjének fenntartását, és feladatává tette a kritikus infrastruktúra védelmét, melyhez egy új fogalmat kell megismernünk, és ez az úgynevezett SRA-zóna.³⁸ Ez a repülőtér teljes területét tekintve az a biztonsági zóna (kijelölt terület), amely kiemelt védelem és ebből fakadóan fokozott ellenőrzés alatt áll. Ezt úgy kell elképzelnünk, mintha egy nagy, közel ovális kört húznánk a repülőtéren, amelyik az utasforgalmi tranzittól indul, és magába foglalja a futópályák teljes körét az ottani létesítményekkel a kerítésekig bezárólag, ideértve továbbá a Cargo és Catering szállítmányokat fogadó és kezelő létesítményeket is. A tranzitzónába csak a repülőtéri utasbiztonsági ellenőrzést követően léphet be beszálló kártya birtokában az utas, illetve az ott dolgozók a tranzitban, illetve az SRA-zóna meghatározott területein csak azonosító kártyával és munkavégzés céljából tartózkodhatnak.³⁹ További említést érdemel a repülőtér jogszerű működését visszatérő jelleggel vizsgáló Európai Unió szakértők által is elfogadott – a nemzetközi és Európai Unió szabályok jogharmonizációján alapuló –, nemzeti jogalkotásunk szerinti FBŐ által teljesített utasbiztonsági ellenőrzés. Az Innovációs és Technológiai Minisztérium Közlekedési Hatóság⁴⁰ által felügyelt és közigazgatási eljárásban jóváhagyott – különös jelentőségű – utasbiztonsági ellenőrzés, korábban rendőrség általi végrehajtásának a magánbiztonság részére történő átadása szintén a tevékenység „civilizálásának” irányába mutat.

³⁶ Kiemelten fontos őrizet. uo.

³⁷ A Budapest Airport Zrt. tulajdonosi szerkezete a honlapjukon közzétett adatok szerint: 55.44% AviAlliance, 23.33% Malton (A GIC leányvállalata), 21.23% Caisse de dépôt et placement du Québec. Lásd: https://www.bud.hu/budapest_airport/tenyek_a_repuloterrol/a_repuloterrol/tulajdonosok (Letöltés ideje: 2020. 11. 28.)

³⁸ Security Restricted Area – Biztonsági Korlátozott Övezet.

³⁹ Budapest Airport. Eredményesen kezelik a növekvő biztonsági kockázatokat! <https://www.securinfo.hu/termek/letesitmenybiztonsag/1332-budapest-airport-eredmenyesen-kezelik-a-novekvo-biztonsagi-kockazatokat.html> (Letöltés ideje: 2020. 11. 27.)

⁴⁰ A Közlekedési Hatóságról bővebben:

<https://www.kozlekedesihatosag.kormany.hu/hu/web/guest/a-hatosagrol>

A repülőtéri FBŐ korszerű, minőségi és igényes felszereléssel, jó minőségű formaruházattal és maroklőfegyverrel, a regálóképességet erősítő modern gépjárművekkel került ellátásra, ugyanakkor bármilyen támadás, akár terrorcselekmény esetén automata lőfegyverek is rendelkezésükre állnak. Az FBŐ a légi oldalon belüli munkaterületen, forgalmi előtéren, mozgási területen, a műszaki előtéren és az SRA-n kívüli légi oldal utasforgalom részére nem nyitott részén, illetve a szigorított védelmi területek belépési pontjain (portákon) lát el feladatokat. Ezeken a pontokon történik a ki- és belépő gépjárművek és személyek átvizsgálása, a jogosultságok ellenőrzése. A járőrszolgálati tevékenységet egy központból irányítják és innen felügyelik a repülőtér kameráit is, valamint az SRA-területeket körülvevő kerítés védelmi rendszerét. A járőrök ennek a korszerű rendszernek a riasztásaira reagálva, a helyszínen vizsgálják meg a bejövő jelzések okait. A repülőtéri FBŐ szolgálati területén megkülönböztető fény- és hangjelzést használhat, a repülőtér területén megvalósuló szabálysértések (például: repülőtéri KRESZ megszegése) és bűncselekmények esetén felléphetnek, szabálysértések esetében pedig akár helyszíni bírság kiszabására is jogosultak.

Kiemelem a repülőtér, így az utas- és teheráru-forgalom biztonságáért felelős Repülőtéri Rendőri Igazgatósággal, a Terrorrelhárítási Központtal, a jelen lévő hazai és külföldi magánbiztonsági szolgáltatókkal való szoros és eredményes együttműködést, amely megalapozza és nyilvánvalóan segíti az utazó közönség fegyelmezett magatartását, az esetleges problémás helyzetek kezelését és egyúttal a biztonság percepciójának megteremtésében is segítséget nyújt. Az őrzés természetesen nem áll meg a repülőtér kerítésénél, a biztonságot tovább erősíti az FBŐ-szervezet vecsési polgárőrséggel és a Pest Megyei Rendőrfőkapitánysággal megkötött együttműködési megállapodásaik alapján teljesített közös külső járőrszolgálatok, a környékbeli lakosság biztonságtudatosságát erősítő felhívó kampányok, a hatékony társadalmi jelzőrendszer megléte és folyamatos fejlesztése. Ebbe a kategóriába tartozik a napjainkra egyre népszerűbb, de jogilag továbbra sem teljes mértékben szabályozott, ám a légiközlekedésre is potenciális veszélyt jelentő pilóta nélküli légi járművek széleskörű elterjedése, és az ezek elleni védekezés, amely a rendőrség mellett több szervezet (HungaroControl Zrt, Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, Drónpilóták Országos Egyesülete) aktív szerepvállalását is szükségessé teszi.⁴¹

Szintén a repülőtérrel kapcsolatos, és sokak által kevésbé ismert a meghatalmazott ügynök, ismert szállító, meghatalmazott beszállító Légügyi Kockázatértékelési Hatósági Főosztály⁴² által felügyelt, és szintén a magánbiztonsághoz kötődő szerepe. A minősítések jogszabályi környezetének kialakításával a jogalkotó, a polgári repülés biztonságának szempontjából aggályos, jogellenes cselekményekkel szembeni egységes követelmény- és intézkedésrendszer alapjait fektette le, illetve az ezekhez szükséges intézkedési keretrendszert fogalmazott meg. Akár személy-, akár teherszállító repülőgépről legyen szó, az

⁴¹ FELFÖLDI Péter – HARKAI Dorina: Aktuális jogszabályi problémák a pilóta nélküli légi járművek használatával kapcsolatban. In: GAÁL Gyula – HAUZINGER Zoltán (Szerk.): Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XXII. A hadtudománytól a rendszertudományig – társadalmi kihívások a nemzeti összetartozás évében. Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport, Pécs, 2020. pp. 201–207.

⁴² Tevékenységéről bővebben: <https://www.kozlekedesihatosag.kormany.hu/hu/web/leguyi-kockazattertekelesi-hatosagi-foosztaly>

egyik legnagyobb kockázatot az ellenőrizetlen tartalmú csomagok jelenthetik a légiközlekedésben. Németh István, az IBM DSS IT Kft. biztonsági igazgatója szerint ezen minősítések kiadása nagyon komoly előrelépésnek tekinthető hatósági oldalról, hiszen egy eddig kizárólag a hatóságok által gyakorolt és fenntartott szigorú biztonsági intézkedés- és intézményrendszert terjesztettek ki a civil biztonsági szférára. Véleménye szerint ez komoly elismerés a szakmában dolgozó jól képzett, tapasztalt és biztonság tudatos szakemberek számára.⁴³ Olyan költség- és időtakarékos, egységes, dokumentált és ellenőrizhető folyamatok – magánbiztonsági szakértő vállalkozás, a cég legfelső vezetőjének közvetlen irányításába tartozó védelmi tiszt általi – kialakításáról és működtetéséről beszélhetünk, amelyek kielégítik a jogszabályban és a védelmi tervben megfogalmazott elvárásokat. Ennek érdekében olyan technológiát kell alkalmazni, amely egyértelműen megakadályozza a csomagolás sérülését – legyen az szállítás közben történt, biztonsági szempontból véletlen sérülés vagy szándékos manipuláció –, illetve védi a terméket, de emellett lehetővé teszi a védelmi személyzet által végzendő szűrőpróbaszerű ellenőrzéseket. Ehhez élőerős őrzést, mechanikus és elektronikus biztonságtechnikát vesznek igénybe. Ha bármilyen jel arra utal, hogy a légi áru sérült, manipuláltak, vagy elvesztette az ellenőrzött státuszát, azonnal gondoskodni kell az ismételt biztonsági ellenőrzésről és az esemény kivizsgálásáról.

A légi közlekedésben a biztonságot elsődlegesen az IATA⁴⁴ rendelkezései szabályozzák, azonban ezen túlmutatóan más szabályozások alkalmazása is kötelező lehet, ha egy adott ország saját repülőtereire egyéb jogszabályi előírásokat alkalmaz, illetve, ha kötelezettség állapítható meg az adott országra vonatkozóan valamilyen közösségi jogszabály betartására. Az Európai Unió a 2001. szeptember 11-i terrortámadásokat követően kezdett átfogó szabályozásba. A légi közlekedés résztvevőire (repülőtér üzemeltetője, légitársaság, földi kiszolgálók stb.) vonatkozó első jogszabály a 2320/2002/EK rendelet. Ez tartalmazza a meghatalmazott ügynök (Regulated Agent) státusz minősítési eljárását, illetve azokat a módszereket, amelyek alkalmazásával a repülőgép fedélzetére kerülő poggyász, ellátmány, légi áru és postai küldemény megfelelő ellenőrzésen megy keresztül a légi közlekedés biztonságára veszélyes tartalom kiszűrése érdekében. A jogszabály alkotója ezzel valójában kihelyezte a védelmi ellenőrzések elvégzésének helyszínét a repülőtérrel a civil szféra által üzemeltetett területekre is.⁴⁵

6. A kollektív értékkel bíró közös ügy

A jelenleg hatályos bűnmegelőzési stratégiánkban megfogalmazottak szerint „A közbiztonság a társadalom életminőségének a része, olyan kollektív, értékkel bíró termék, amelynek kialakítása és megőrzése közös ügy.”⁴⁶ Galántai Bélával egyetértve, azon túl hogy a közrend, közbiztonság fenntartása alapvetően a

⁴³ Ismert szállító, meghatalmazott ügynök. <https://www.scmmonitor.hu/cikk/20130501/ismert-szallito-meghatalmazott-ugynok> (Letöltés ideje: 2020. 11. 28.)

⁴⁴ The International Air Transport Association – Nemzetközi Légi Szállítási Szövetség. Bővebben: <https://www.iata.org/>

⁴⁵ Ismert szállító, meghatalmazott ügynök. uo.

⁴⁶ 1744/2013. (X.17) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013–2023). 2.2. pont. A bűnmegelőzés elvi háttere.

rendőrség feladata,⁴⁷ azé a szervezeté, mely kimondhatóan nem birtokolja a biztonságot veszélyeztető valamennyi jogsértő magatartás elhárításához, megakadályozásához szükséges erőt, eszközt, vagy infrastruktúrát. Kijelenthető, hogy a rendőrség – bár meghatározó szerepet tölt be, de csak – az egyik eleme a biztonság, mint szolgáltatásnak. A szolgáltatásnak, melyben egyre erősödő, hatékony és professzionális jelenléttel kap teret a civil szféra, törvényalkotó által szabályozott közbiztonság-erősítő tevékenysége. Napjaink valóságának magától értetődő és a közgondolkodásban is megjelenő elemévé vált, hogy a rendészeti feladatok egy részét – a rendőrség jogosítványait nem csorbítva, annak tevékenységét kiegészítve –, át kell engedni a civil szféra szereplőinek. A közbiztonságról, és annak védelméről beszélve, többé már nem kerülhető meg a civil elem részvétele sem.⁴⁸

7. Megújulásra váró rendészeti alapstruktúrák

Korinek László tanulmánya szerint „... a rendészet működési zavarai már a mindennapokban is megmutatkoztak. (...) a rendészeti alapstruktúrák megújulásra várnak, ezért tudományos igényű elemzésük tovább nem halogatható feladat.”⁴⁹ Tehát a rendészet és az abban résztvevő szervezetek is folyamatos megújításra, a változó körülményekhez való igazításra szorulnak.⁵⁰ A magánbiztonság meglévő hazai, viszonylag csekélynek mondható irodalmát vizsgálva pedig azt láthatjuk, hogy egy meglehetősen vitatott, tudományos alapossággal kevésbé kimunkált jogterületről van szó. Vitatott azért, mert a magánbiztonság helye, szerepe és jelentősége kapcsán számos kérdőjel mutatkozik, hiszen viszonylag fiatal területről van szó, amely a rendszerváltás óta épült ki hazánkban, talán emiatt is a pontos, precíz elméleti alapok eddig nem kerültek kidolgozásra. Az egyik talán legizgalmasabb, már említett kérdés pedig továbbra is az, hogy a magánbiztonságot a közbiztonság részeként fogjuk-e fel, vagy két egymás mellett létező,⁵¹ és mint a tanulmányban láttuk, egymással kölcsönhatásban álló fogalmakként?

A változtatás és jobbítás tudományos igénye, a dogmatika és praxis ötvöződéséről szólt a Nemzeti Közszerződési Egyetem Rendészettudományi Kar III. Kari Napja.⁵² Ez alkalomból a Magyar Tudományos Akadémia, Magyar Tudomány

⁴⁷ Lásd. „A rendőrség alapvető feladata a bűncselekmények megakadályozása, felderítése, a közbiztonság, a közrend és az államhatár rendjének védelme.” Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) 46. cikk (1) bek.

⁴⁸ GALÁNTAI Béla: A magánbiztonsági szolgáltatás közbiztonsági aspektusairól. In: Publikációk, szakdolgozatok. Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara, é.n. o.sz.n. 14 p. https://szakmaikamara.hu/files/images/Orszagos/Szakmai_Kollegium/A_maganb_szolg_kozb_aspektusai.pdf. (Letöltés ideje: 2021. 01. 09.).

⁴⁹ KORINEK László: Út a statisztikától a rendészet elméletéig. JURA, 2008/1. pp. 69–94.

⁵⁰ CZILJÁK József: Magánbiztonsági szervezetek és a rendvédelem. In: GAÁL Gyula – HAUTZINGER Zoltán (Szerk.): Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XII. Tanulmányok a „Rendészeti kutatások – A rendvédelem fejlesztése” című tudományos konferenciáról. Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport, Pécs, 2011. pp. 363–368.

⁵¹ CHRISTIÁN (2014.) i. m.

⁵² A jövőformáló rendészettudomány – Kari Nap online konferenciával. <https://rtk.uni-nke.hu/hirek/2020/11/23/a-jovoformalo-rendeszettudomany-kari-nap-online-konferenciaval> (Letöltés ideje: 2020.11.28.)

Ünnepe rendezvénysorozatának keretébe illesztett a Magyar Rendészet XX. évf. 2020/3. Rendészettudományi helyzetértékelés⁵³ című konferencia számos előadásában köszönt vissza az előbb említett mottó. Balla Zoltán az „Ockham borotvája és a rendészet” cikkének ismertetése során hangsúlyozta és sürgette a tovább nem halogatható jobbító változtatás igényét. Vele egyetértve, az ő szavaival zárom tanulmányomat: „Ezért jelen tanulmány keretei között a törekvéseim csak arra korlátozódhatnak, hogy az általam ellentmondásosnak tartott kérdések közül itt és most felvessek néhányat, és e szembesítés eredményeként a tárgykör jogalkotási, elméleti problémáinak rögzítésével további kutatásra és megoldási alternatívák kidolgozására – kellő szakmai alázattal – serkentsem azokat, akik nyitottak az alakulóban lévő rendészettudomány fejlesztésére”.⁵⁴

Felhasznált irodalom:

- BALLA Zoltán: A rendészet alapjai és egyes ágazatai. Dialóg Campus, Bp., 2017.
- BALLA Zoltán: Ockham borotvája és a rendészet. Magyar Rendészet, 2020/3. szám, pp. 15–26. DOI: 10.32577/mr.2020.3.1.
- BODA József et al. (szerk.): Rendészettudományi Szaklexikon. Dialóg Campus, Bp., 2019.
- BOGNÁR Balázs: A létfontosságú rendszerek és létesítmények védelme. Védelem Katasztrófavédelmi Szemle, 2012/4. szám, pp. 13–18.
- BOTZ László: Hazánk biztonsági rendszerének és elemeinek helyzete és felkészültsége a várható fenyegetések elhárítása. Felderítő Szemle, 2007/1. szám. pp. 15–34.
- CHRISTIÁN László (szerk.): A magánbiztonság elméleti alapjai. NKE RTK, Bp., 2014.
- CHRISTIÁN László: „Rendészeti szervek” szócikk. In: Jakab András - Fekete Balázs (szerk.): Internetes Jogtudományi Enciklopédia. 2018. <http://ijoten.hu/szocikk/rendeszeti-szervek>
- CHRISTIÁN László: A magánbiztonság megközelítésének egyes aspektusai. Pro Publico Bono, 2014/4. szám, pp. 21–30.
- CONCHA Győző: Az államhatalmak megoszlásának elvei. VIII. kötet 2. füzet. Franklin Társulat Könyvnyomdája, Bp., 1892.

⁵³ A lapszámról bővebben: XX. Évf. 3. szám (2020): Magyar Rendészet (Rendészettudományi helyzetértékelés 2020). <https://folyoirat.ludovika.hu/index.php/magyrend/issue/view/51>

⁵⁴ Balla Zoltán: Ockham borotvája és a rendészet. Magyar Rendészet, 2020/3. szám, pp. 15–26. DOI: 10.32577/mr.2020.3.1.

- CZILJÁK József: Magánbiztonsági szervezetek és a rendvédelem. In: GAÁL Gyula – HAUTZINGER Zoltán (Szerk.): Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XII. Tanulmányok a „Rendészeti kutatások – A rendvédelem fejlesztése” című tudományos konferenciáról. Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport, Pécs, 2011. pp. 363–368.
- FELFÖLDI Péter – HARKAI Dorina: Aktuális jogszabályi problémák a pilóta nélküli légitárművek használatával kapcsolatban. In: GAÁL Gyula – HAUTZINGER Zoltán (Szerk.): Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XXII. A hadtudománytól a rendészettudományig – társadalmi kihívások a nemzeti összetartozás évében. Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport, Pécs, 2020. pp. 201–207.
- FINSZTER Géza: A rendészet elmélete és rendészeti eszközrendszer. NKE, Bp., 2013.
- FINSZTER Géza: A változó rendészet és a rendészettudomány. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.) Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIV. Tanulmányok „A változó rendészet aktuális kihívásai” című tudományos konferenciáról. Pécs, 2013. pp. 5–12.
- FINSZTER Géza: Közbiztonság és jogállam. Jog, állam, politika, 2009/3. szám, pp. 167–191.
- FINSZTER Géza: Közbiztonság és közbátorság. In: Németh Zsolt (szerk.) Írások Tauber István emlékére. Magyar Kriminológiai Társaság, Bp., 2009a. pp. 66–83.
- FINSZTER Géza: Rendészettan. Dialóg Campus, Bp., 2019.
- FINSZTER Géza: Rendőrségi évfordulók. In: GAÁL Gyula – HAUTZINGER Zoltán (Szerk.): Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XXII. A hadtudománytól a rendészettudományig – Társadalmi kihívások a nemzeti összetartozás évében. Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport, Pécs, 2020. pp. 5–24.
- GALÁNTAI Béla: A magánbiztonsági szolgáltatás közbiztonsági aspektusairól. In: Publikációk, szakdolgozatok. Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara, é.n. o.sz.n. 14 p. https://szakmaikamara.hu/files/images/Orszagos/Szakmai_Kollegium/A_magamb_szolg_kozb_aspektusai.pdf.
- KAISER Tamás – KIS Norbert: A jó állam mérhetősége. In: KAISER Tamás – KIS Norbert (Szerk.): Nemzeti Közszerológiai Egyetem, Bp. 2014. pp. 7–11.
- KORINEK László: Út a statisztikától a rendészet elméletéig. JURA, 2008/1 szám. pp. 69–94.
- KOVÁCS István: Magyarország határain átnyúló szervezett bűnözés és prostitúciós bűncselekmények a schengeni térségben, különös tekintettel a SOCTA és EUROSTAT értékelésére. Határrendészeti Tanulmányok, 2017/4. pp. 82–161.

- MÉSZÁROS Bence: A magánnyomozói tevékenység szabályozásának aktuális kérdései. In: GAÁL Gyula – -HAUTZINGER Zoltán (Szerk.): Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XI. Tanulmányok a „Quo vadis rendvédelem? Szabadságjogok, társadalmi kötelezettségek és a biztonság” című tudományos konferenciáról. Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport, Pécs, 2010. pp. 285–294.
- NAGY Tamás – LUKÁCS Zsolt: A személyvédelem rendészeti jellemzői és magánbiztonsági szerepe. In: CHRISTIÁN László et al. (Szerk.): Biztonsági vezetői kézikönyv. Ludovika Egyetemi Kiadó, Bp., 2019. pp. 168–169.
- ŐRY Károly: A rendvédelmi szervek az első világháború, az őszirózsás forradalom és a proletárdiktatúra időszakában. Rendvédelem-történeti füzetek, 1993/5. szám. pp. 42–54.

Felhasznált jogszabályok:

- 115/2003. (X.28.) OGY határozat a társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiájáról.
- 1744/2013. (X.17) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013–2023)
- 1997. évi CLIX. törvény, a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról.
- 2005. évi CXXXIII. törvény a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól.
- 2012. évi CLXVI. törvény a létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről.
- 2012. évi CXX. törvény az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról.
- 68/2012. (XII. 14.) BM rendelet a rendészeti feladatokat ellátó személyek, a segédfelügyelők, valamint a személy- és vagyonőrök képzéséről és vizsgáztatásáról.
- A Tanács 2008/114/EK irányelve (2008. december 8.) az európai kritikus infrastruktúrák azonosításáról és kijelöléséről, valamint védelmük javítása szükségességének értékeléséről.
- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

Internetes hivatkozások:

- A jövőformáló rendészettudomány – Kari Nap online konferenciával. <https://rtk.uni-nke.hu/hirek/2020/11/23/a-jovoformalo-rendeszettudomany-kari-nap-online-konferenciaval> (Letöltés ideje: 2020.11.28.)
- Az FBŐ múltja. <https://mfbosze.hu/az-fbo-multja/> (Letöltés ideje: 2020. 11. 01.)

- Budapest Airport. Eredményesen kezelik a növekvő biztonsági kockázatokat!
<https://www.securinfo.hu/termek/letesitmenybiztonsag/1332-budapest-airport-eredmenyesen-kezelik-a-novekvo-biztonsagi-kockazatokat.html>
(Letöltés ideje: 2020. 11. 28.)
- Ismert szállító, meghatalmazott ügynök.
<https://www.scmonitor.hu/cikk/20130501/ismert-szallito-meghatalmazott-ugynok> (Letöltés ideje: 2020. 11. 28.)
- Kiemelten fontos őrizet. <http://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/zsar-magazin/kiemelten-fontos-orizet#3expanded> (Letöltés ideje: 2020. 11. 27.)